

Република Србија
**МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ,
НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА**

Број:610-00-00677/2020-07

Датум:17.08.2020. године

Београд
Немањина 22-26

ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА
– директору –

ПРЕДМЕТ: Припрема за почетак радне 2020/21. године и израда годишњег плана рада установе у контексту епидемиолошке ситуације у вези са COVID-19

Поштовани/а,

Припрема предшколских установа и планирање рада у околностима у којима није могуће предвидети даљи ток и развој епидемиолошке ситуације у земљи, представља изазов који изискује висок ниво професионализма и координисаног деловања свих релевантних актера у циљу заштите здравља и безбедности деце, родитеља и запослених, пружања подршке добробити деце и породице, као и подршке носиоцима делатности.

За ефикасну организацију рада у условима актуелне епидемиолошке ситуације од посебног значаја је правовремено планирање. Планирање треба да буде засновано на анализи рада у претходном периоду, почев од марта 2020. године, али и на пројекцији могућих алтернативних сценарија у погледу укупне организације и начина рада установа у складу са мерама и препорукама надлежних институција и органа.

Могућности установа да обезбеде пријем све уписане деце, односно непосредно учешће у програмима васпитно-образовног рада, у наредном периоду, зависиће од епидемиолошке ситуације у конкретној локалној заједници, као и од просторних, кадровских и материјално-техничких могућности установе.

Подсећамо предшколске установе да су у планирању организације рада са децом у обавези да поштују законом прописане нормативе броја деце у васпитној групи. Одлуке о повећању, односно смањењу броја деце у објекту ПУ/васпитној групи доносе се у **тесној сарадњи са оснивачем, односно локалним кризним штабом** с обзиром на актуелну епидемиолошку ситуацију у конкретној локалној заједници и потребу примене одговарајућих превентивно-заштитних мера.

По престанку епидемије, када мере и препоруке надлежних институција и органа усмерене на заштиту здравља становништва и спречавање ширења инфекције COVID-19 буду стављене ван снаге, предшколске установе ће остваривати непосредан васпитно-образовни рад у пуном обиму, користећи све расположиве капацитете (просторне, кадровске, организационо-техничке, материјалне).

У складу са тим, у циљу благовремене и ефикасне припреме за нову радну годину, неопходно је размотрити различите моделе функционисања установа почев од септембра 2020. године.

Годишњи план рада, установа има обавезу да донесе, у складу са законом, до 15. септембра.

У односу на уобичајене аспекте који се узимају у обзир приликом израде Годишњег плана рада, као и израде акционих планова, потребно је додатно, са посебном пажњом планирати активности, носиоце, динамику, механизме праћења и евалуације, као и евентуалне измене планова у сегментима који се односе на:

- заштиту здравља и безбедности деце, родитеља и запослених;
- остваривање програма васпитно-образовног рада у циљу подршке добробити и целовитом развоју деце у реалном контексту;
- партнерство са породицом и пружање подршке породицама;
- подршку запосленима, стручно усавршавање и професионални развој (професионално повезивање, умрежавање и учење; брига о радном оптерећењу)

Годишњи план за 2020/21. годину између осталог, треба да садржи моделе функционисања установе и то:

1. Рад установе у пуном капацитету;
2. Рад установе у ограниченом капацитету;
3. Прекид остваривања непосредног рада са децом у одређеном временском периоду.

Због специфичности остваривања делатности предшколског васпитања и образовања, као и различитих фактора од значаја за превенцију, праћење, процену и контролу ризика ширења епидемије у конкретним локалним срединама, у будућем планирању и организацији рада установе, осим смерница донетих на националном нивоу, од посебног значаја су одлуке и смернице донете на нивоу локалне самоуправе.

У том смислу је, више него и у једном периоду до сада, приликом планирања неопходно:

- обезбедити укљученост релевантних актера на локалном нивоу (представника свих релевантних служби на локалу и посебно породица као значајних партнера) у циљу заједничког разматрања и стицања увида у епидемиолошку ситуацију и услове рада у установи као основе за приоритизацију одговарајућих опција и активности у остваривању делатности установе;

- на основу искустава из претходног периода, анализирати интерне процедуре (у оквиру установе), као и процедуре комуницирања са кризним штабом, надлежним институтом/заводом за јавно здравље, надлежним инспекцијским службама, школском управом и другим релевантним актерима у локалној заједници. На основу резултата анализе, уколико је потребно, редефинисати и унапредити процедуре у поступању;

- предвидети јасну организациону структуру са дефинисаним процедурама, улогама и одговорностима носилаца активности у установи (тимова и појединаца);

- предвидети систем континуираног евидентирања и документовања, праћења и евалуирања реализованих активности, као и ревидирања планова у складу са увидима добијеним праћењем и сходно развоју епидемиолошке ситуације.

Аспекти које је потребно узети у обзир у оквиру планирања и припреме за почетак радне 2020/21. године

Питања и показатеље који се уобичајено разматрају у процесу израде Годишњег плана рада, потребно је сагледати у контексту оперативног планирања кроз моделе функционисања и организације рада предшколске установе **с обзиром на епидемиолошку ситуацију:**

- просторни капацитети – број и просторни распоред објеката и број васпитних група расположивих за пријем уписане деце; потребна одступања у погледу броја деце у васпитној групи, у односу на нормативе прописане Законом о предшколском васпитању и образовању и с обзиром на: структуру васпитне групе и узраст деце, карактеристике објекта ПУ/радних соба (величина објекта/површина радних соба; организација простора, расположивост заједничких простора, простора на отвореном - двориште, атријум и сл.);
- кадровски капацитети (број запослених према профилима стручности-расположивост васпитног и другог кадра; структура и распоред обавеза васпитача и стручног сарадника у оквиру радне недеље; организација замена, дежурстава...);
- потребе породица и деце у општини; у односу на укупан број уписане деце, идентификација породица које имају могућност изналажења алтернативних начина бриге о деци;
- стање опремљености, материјалне могућности за обезбеђивање потребних средстава и заштитне опреме; опремљеност играчкама, дидактичким средствима и материјалима који се могу безбедно и адекватно користити;
- начин и поступак (потпуног/постепеног) повратка уписане деце у колектив, у складу са актуелним епидемиолошким препорукама и показатељима на нивоу локалне заједнице, утврђеним потребама породица и расположивим просторним, кадровским и материјално-техничким могућностима установе;
- услови за остваривање непосредног васпитно-образовног рада у програмима у различитом трајању (целодневни, полудневни, краћи програми и облици) и различитом динамиком (свакодневно, 2-3 пута недељно, у комбинацији наизменичног недељног похађања програма за децу исте васпитне групе и сл.); потребе и могућности обезбеђивања организованог превоза деце, у складу са законом;
- начини пружања подршке добробити и учењу деце путем онлајн или других канала комуникације - за децу која одређени временски период нису непосредно укључена у васпитно-образовни процес (због недостатка простора и другачије организације рада у контексту примене противепидемијских мера, због болести, страхова родитеља од инфекције и других разлога) уз уважавање потреба, могућности, интересовања деце и породице и ресурса установе (кадровски, материјално-технички);
- остваривање различитих видова подршке деци и породицама из осетљивих друштвених група.

Организација васпитно-образовног рада непосредно, у објектима предшколске установе и путем различитих канала комуникације

Предшколска установа, у оквиру Годишњег плана рада, развија оперативни план организације и остваривања васпитно-образовног рада са децом у 2020/21. години за сваки од три могућа модела функционисања.

- Оперативни план организације васпитно-образовног рада са децом садржи:
- преглед расположивих ресурса и поделу задужења - одговорне особе/тимови на нивоу установе који ће учествовати у планирању, праћењу, евалуацији и извештавању о активностима предвиђеним Оперативним планом;
 - преглед организације непосредног васпитно-образовног рада, који садржи оперативну разраду просторно-временске организације рада са децом у свим расположивим објектима ПУ (у програмима у целодневном, полудневном и/или краћем трајању – уз планирање, по потреби, различитих комбинација распореда непосредног укључивања деце с обзиром на расположиве капацитете);
 - предлог модела подршке деци и породици који се реализује онлајн или путем других канала комуникације, полазећи од анализе досадашњих искустава у овом домену, примера добре праксе и уважавајући специфичне потребе и могућности породица у конкретној предшколској установи и локалној заједници. Саставни део овог модела јесте и начин остваривања подршке дечјој добробити и учењу, за децу и породице који не располажу потребним ресурсима (опрема за комуникацију на даљину, дигиталне компетенције итд.);
 - начин евидентирања и праћења остваривања васпитно-образовног рада, укључујући праћење остваривања подршке деци и породици путем онлајн и других канала комуникације.

Тим за обезбеђивање квалитета и развој установе, у сарадњи са другим тимовима и стручним активима у установи, осмишљава и оперативно разрађује *предлог модела подршке деци и породицама који се остварује путем онлајн и других канала комуникације.*

Установа развија аутентичан, јединствен модел подршке деци и породицама уз уважавање узрасних специфичности детета и водеће улоге игре у дететовом учењу и развоју, потреба и могућности породица да учествују, и у складу са расположивим ресурсима у установи. У развијању овог модела, могу се узети у обзир и следећи елементи:

- кључни принципи и полазишта у обезбеђивању подршке деци и породици;
- начин успостављања/одржавања контакта са децом и породицама, посебно са децом и породицама из осетљивих друштвених група;
- принципи комуникације и сарадње: начини, динамика и обим комуникације и размене;
- креирање ресурса - базе примера добре праксе на нивоу установе (на пр. ризнице игара и активности, идеја и предлога за размену међу децом; смерница и идеја за организовање заједничких активности са децом и прилика за учење у породичном контексту; информација, смерница за родитеље у вези са различитим изазовима у остваривању васпитне функције породице...). Користити стечена позитивна искуства и ресурсе (на пр. страница за предшколце „Повежимо се, оснажимо се – у време Ковида-19, на сајту МПНТР, https://ecsec.mpn.gov.rs/?page_id=2090, пример добре праксе - платформа „Умрежи се“ <https://umrezise.com/>);
- носиоци активности – у оквиру радне недеље, у структури обавеза васпитача (и стручног сарадника) предвидети оптималан степен ангажовања на реализацији активности у овом домену;
- мапирање партнера у локалној заједници и начина остваривања сарадње у циљу остваривања различитих облика подршке деци и породици, посебно деци и породицама из осетљивих друштвених група (и у ситуацији када породицама нису доступне могућности онлајн комуникације);

- начин евидентирања, праћења и евалуације остварених видова комуникације са децом и породицом који се остварује путем онлајн и других канала комуникације.

Предшколска установа има аутономију да утврди радно време рада установе и изврши временску организацију остваривања програма васпитно-образовног рада са децом на дневном, недељном и месечном нивоу, по прибављеном мишљењу савета родитеља предшколске установе, у складу са потребама деце и родитеља, односно другог законског заступника детета, уз сагласност оснивача.

Непосредан васпитно-образовни рад у установи организује се на начин који осигурава безбедност и здравље деце, родитеља и запослених, у складу са препорукама надлежних органа и институција.

Предшколска установа ће до 31. августа 2020. године, надлежној школској управи, доставити Оперативни план организације васпитно-образовног рада са децом а у циљу његовог разматрања и унапређивања, у складу са условима рада у установи и захтевима епидемиолошке ситуације.

Одговорним односом свих актера који се старају о деци и породицама доприноси се уважавању најбољег интереса деце и заштити њихове добробити и у актуелној борби против ширења епидемије COVID-19. Очекујемо да ће солидарност, колегијалност и узајамна подршка, изражена у време ванредног стања и током периода постепеног отварања објеката предшколских установа и даље бити на високом нивоу и да ће стечена знања и професионална искуства предшколских установа, бити значајан ресурс за изналажење оптималних решења и одговора на будуће изазове епидемиолошке ситуације у систему предшколског васпитања и образовања.

Овим путем указујемо и да ћете о препорукама других надлежних институција које се односе на заштиту и безбедност деце, запослених и родитеља, бити благовремено обавештени.

МИНИСТАР

Младен Шарчевић

